

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 335/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. októbra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. Š. B., K., zastúpeného advokátkou JUDr. S. P., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 275/2007 a jeho rozsudkom z 31. marca 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. Š. B. o d m i e t a z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. augusta 2009 doručená sťažnosť JUDr. Š. B., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. S. P., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práva na

spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 275/2007 a jeho rozsudkom z 31. marca 2009.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že 25. februára 2003 ako súdny exekútor v danej veci podal návrh na začatie exekúcie oprávnenej proti povinnej pre vymoženie pohľadávky nedoplatku dane z nehnuteľnosti, ktorá bola priznaná právoplatným platobným výmerom. Sťažovateľ 27. februára 2003 spracoval a podal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“). Dňa 6. marca 2003 oprávnená sťažovateľovi oznámila, že mu povinný pohľadávku uhradil a 3. marca 2003 bola na účet pripísaná vymáhaná suma. Dňa 1. apríla 2003 bolo sťažovateľovi doručené poverenie na vykonanie exekúcie a 4. apríla 2003 vydal sťažovateľ upovedomenie o začatí exekúcie, v ktorom konštatoval, že istina bola zaplatená a na vymáhanie zostali trovy exekúcie podľa špecifikácie uvedenej v upovedomení. Povinný prevzal upovedomenie 7. apríla 2003. Sťažovateľ ho súčasne upovedomil o spôsobe vykonania exekúcie, a to príkazom pohľadávky z jeho konkrétneho účtu. Dňa 2. apríla 2003 sťažovateľ vydal príkaz na začatie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke, ktorý bol banke doručený 3. apríla 2003. Povinný doručil sťažovateľovi 7. apríla 2003 na vedomie návrh na zastavenie exekúcie adresovaný okresnému súdu. Sťažovateľ v exekúcii pokračoval a vydal exekučný príkaz na vykonanie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke a príkaz na úhradu trov exekúcie. Dňa 25. apríla 2003 banka odpísala trovy exekučného konania z účtu povinného a pripísala ich na účet sťažovateľa, ktorý týmto úkonom považoval pohľadávku za vymoženú v celom rozsahu a 28. apríla 2003 vrátil okresnému súdu podanie.

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti uviedol:

«Uznesením Okresného súdu Košice I. sp. zn. 29 Er 151/03 z 21.5.2003, ktoré mi bolo doručené 30.5.2003, bola exekúcia zastavená a mne nebola priznaná náhrada trov exekúcie. Uznesenie bolo odôvodnené tým, že k splneniu povinnosti vyplývajúcej z exekučného titulu došlo zaplatením povinného 28.02.2003. Preto bolo potrebné exekúciu zastaviť podľa § 57 ods.1 písm. f/ Ex. por., keďže po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním

priznané. Náhrada trov exekúcie mi nebola priznaná preto, že som vo svojom písomnom podaní z 28.4.2003 (úkon vrátenia poverenia na vykonanie exekúcie) trovy exekúcie nevyčíslil.

Proti tomuto uzneseniu som podal odvolanie. Uznesením Krajského súdu Košice (ďalej len „krajský súd“) č. k. 12 CoE 101/03-36 z 20.01.2004 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené vo výroku o zastavení exekúcie a zrušené vo výroku o trovách konania. Tento súd v uznesení konštatoval, že Okresný súd Košice I. rozhodol o trovách konania nesprávne. Z ustanovenia § 201 ods.1 a 2, § 202 ods.1 a 2 a § 203 Ex. por. vyplýva, že súd rozhoduje o trovách exekúcie v dvoch prípadoch, a to v prípade námietok účastníka proti trovám podľa § 201 ods.2 druhej vety a § 202 ods.2 druhej vety Ex. por. a v prípade zastavenia exekúcie podľa § 203 Ex. por. v súvislosti s povinnosťou oprávneného nahradiť exekútorovi trovy exekúcie. O trovách exekúcie, ktoré má zaplatiť povinný, teda súd v exekučnom konaní nerozhoduje, ale ich výšku musí určiť súdny exekútor sám a ak ich povinný dobrovoľne nezaplatí, môže si ich vymôcť niektorým zo spôsobov určených na vymoženie pohľadávky vydaním príkazu na úhradu trov exekúcie (§ 200 ods.2 a § 202 ods.5 Ex. por.). Pred vydaním príkazu na úhradu však súdny exekútor musí upovedomiť povinného a umožniť mu brániť sa proti výške trov prípadným vznesením námietok. V tomto konaní súd exekúciu zastavil. V takom prípade by prichádzalo do úvahy rozhodnutie o trovách konania len vo vzťahu medzi oprávneným a exekútorom. Vykonaným dokazovaním sa však preukázalo, že exekúcia bola podaná dôvodne, pretože v čase podania žiadosti u exekútora a podania žiadosti o udelenie poverenia ešte pohľadávka uhradená nebola. Preto ani nedošlo k zastaveniu konania v dôsledku nesprávneho postupu oprávneného, tak, že vo vzťahu k oprávnenému súd nemohol priznať exekútorovi trovy exekúcie. O iných trovách exekútora však súd, ako bolo vyššie uvedené, nemohol konať. Keďže okresný súd nemal rozhodnúť o trovách súdneho exekútora, krajský súd zrušil jeho rozhodnutie o trovách ako nadbytočné.

Žalobca Z. Košice, a.s., po zmene obchodného mena na ., a.s. (ďalej len „žalobca“) žalobou podanou Okresnému súdu Košice I. dňa 12.8.2003 požadoval odo mňa zaplatenie sumy 141.680,- Sk s prísl. titulom bezdôvodného obohatenia. Domáhal sa vlastne toho, aby som mu vrátil exekučné trovy vymožené na základe upovedomenia o začatí exekúcie z 02.4.2003.

Rozsudkom Okresného súdu Košice I. č. k. 22 C 81/2003 zo 16.6.2006 bola uvedená žaloba zamietnutá. Podľa názoru okresného súdu je síce pravdou, že k úhrade istiny, pre ktorú sa exekúcia viedla, došlo 28.02.2003, avšak stalo sa tak až potom, čo oprávnená už 25.02.2003 podala u mňa návrh na začatie exekúcie. Návrh bol teda podaný dôvodne, preto ani nedošlo k zastaveniu konania v dôsledku nesprávneho postupu oprávnenej, takže oprávnenú nebolo možné zaviazať na zaplatenie trov exekúcie. Z rovnakého dôvodu nedošlo k bezdôvodnému obohateniu z mojej strany. Neobstojí preto tvrdenie žalobcu, že sa plnilo bez právneho dôvodu, resp. z právneho dôvodu, ktorý dodatočne odpadol.

Na základe odvolania žalobcu rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č.k. 5 Co 411/2006-113 zo 14.6.2007 bol rozsudok okresného súdu zmenený tak, že mám zaplatiť žalobcovi 141.680,-Sk istiny s prísl. a náhradou trov. Podľa názoru krajského súdu z exekučného spisu bolo preukázané, že som 02.4.2003 vydal upovedomenie o začatí exekúcie na predbežné trovy exekútora podľa § 5 ods.1 Vyhl.č. 288/1995 Z.z., z ktorého je zrejmé, že sa týkalo už len predbežných trov exekúcie, a to 20%-nej odmeny exekútora (140.680,- Sk) a hotových výdavkov (2.000,- Sk), teda spolu 142.680,- Sk. Z ustanovenia § 14 ods.1 vyhl. č. 288/1995 Z.z. vyplýva, že ak je exekúcia zastavená, odmena súdneho exekútora sa určuje jednak podľa počtu hodín účelne vynaložených na exekúciu a tiež paušálnou sumou za jednotlivé úkony exekučnej činnosti. Toto ustanovenie teda nerozlišuje dôvody, pre ktoré došlo k zastaveniu exekúcie.

Právoplatným rozhodnutím Okresného súdu Košice I č. 29 Er 151/03 z 21.5.2003 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. 12 CoE 101/03-36 z 20.01.2004 o zastavení exekúcie je súd v tomto konaní viazaný. Ak dôjde k zastaveniu exekúcie, neprichádza do úvahy možnosť určenia odmeny iným spôsobom, než podľa § 14 ods.1 vyhl. č. 288/1995 Z. z.

Uznesením krajského súdu č. k. 12 CoE 101/2003-36 z 20.01.2004 bolo uznesenie o trovách zrušené s tým, že súd o nich nerozhoduje, pričom môžem si ich vymôcť sám. Podľa právneho stavu daného do 31.8.2005 exekučný súd mohol v rámci uznesenia o zastavení exekúcie rozhodnúť len o trovách exekúcie, ktoré znáša oprávnený. O trovách exekúcie povinného rozhodoval vždy exekútor. V prípade zastavenia exekúcie teda exekučný súd rozhodoval len podľa § 203 Ex. por., ak mal za to, že tieto trovy mal zaplatiť oprávnený. Ak

nevidel dôvod pre takéto rozhodnutie, potom platilo, že trovy uhrádza povinný. Avšak aj v tomto prípade mali byť trovy exekútora vyčíslené v súlade s tarifou.

Zastavením exekúcie sa totiž ako neaktuálne rozhodnutia automaticky zrušujú predchádzajúce upovedomenia o trovách exekúcie. V takomto prípade exekútor má v zmysle § 202 ods.1 Ex. por. vydať nové upovedomenie o trovách exekúcie. Pokiaľ exekútor aj po zastavení exekúcie od povinného vymáha trovy, ktoré boli ako predbežné trovy vyčíslené v upovedomení o začatí exekúcie, ide o nepomer k tomu, čo by mu patrilo vzhľadom na spôsob ukončenia exekúcie.

Právoplatnosťou uznesenia o zastavení exekúcie stráca účinnosť upovedomenie exekútora a jeho právo vymáhať trovy exekúcie. Vzhľadom na uvedené žalobcovi vzniklo podľa § 451 ods.1 a 2 Obč. zák. právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške preplatku na odmene súdneho exekútora, ku ktorému došlo nesprávnym vyčíslením odmeny exekútorom.

Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 275/2007 z 31.3.2009, ktorý mi bol doručený 15.6.2009, bolo moje dovolanie proti rozsudku krajského súdu zamietnuté. Podľa názoru najvyššieho súdu neobstoí námietka nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom. Exekútor zodpovedá za škodu tomu, komu ju spôsobil on alebo jeho zamestnanci v súvislosti s činnosťou podľa Ex. por. (§ 33 ods.1 prvá veta Ex. por. v znení účinnom do 30.6.2004). Zodpovednosť súdneho exekútora za škodu spôsobenú činnosťou podľa Ex. por. je osobitným druhom zodpovednosti za škodu. Ide o objektívnu zodpovednosť, t. j. vznik zodpovednosti nastáva bez ohľadu na zavinenie, teda bez ohľadu na to, či k vzniku škody došlo úmyselne alebo nedbanlivostným konaním zodpovednostného subjektu. V danej veci je nepochybné, že k porušeniu právnej povinnosti z mojej strany došlo, keď som i napriek tomu, že už 06.3.2003 som mal vedomosť o zaplatení vymáhanej sumy (po vydaní rozhodnutia tým zaniklo právo ním priznané) a ako osoba znalá práva som musel vedieť o právnych dôsledkoch vyplývajúcich z tejto skutočnosti (zastavenia exekúcie), vydal som 02.4.2003 upovedomenie o začatí exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke a 24.4.2003 exekučný príkaz na vykonanie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke a príkaz na úhradu trov exekúcie, hoci pre takýto postup už nebol žiaden zákonný dôvod. Zodpovedám preto za škodu vzniknutú žalobcovi týmto nesprávnym postupom. Právny názor krajského súdu, podľa ktorého v štádiu, kedy

boli splnené podmienky pre zastavenie exekúcie, už nebolo možné, aby súdny exekútor pokračoval vo vymáhaní svojich trov, bol správny, a preto správne rozhodol, keď uplatnený nárok priznal, a to napriek jeho posúdeniu najvyšším súdom v dovolacom konaní ako nároku vyplývajúceho zo zodpovednosti za škodu a nie zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie. Z uvedeného vyplýva, že moje dovolanie bezdôvodne vytýka krajskému súdu, že jeho rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods.2 písm. c/ O.s.p.)»

Sťažovateľ je toho názoru, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 27/2007 z 31. marca 2009 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru. Rozhodnutie najvyššieho súdu hodnotí ako arbitrárne, nesúhlasí s jeho právnym názorom. Závery najvyššieho súdu považuje za nekonzistentné a vnútorne protiústavné, t. j. za arbitrárne a z ústavnoprávneho hľadiska neudržateľné. Takto hodnotí sťažovateľ aj postup najvyššieho súdu, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia.

Podľa sťažovateľa „Pokiaľ najvyšší súd dospel k právnemu záveru o nesprávnom právnom posúdení veci krajským súdom, potom bolo jeho povinnosťou postupovať tak, aby účastníkom konania umožnil uplatniť pripomienky, postrehy, príp. dôkazné návrhy v súvislosti s odlišným právnym posúdením veci. Bez takéhoto postupu dochádza totiž k situácii, kedy súd svojím pre účastníkov nečakaným a prekvapujúcim právnym názorom znemožní kontradiktórnu polemiku vychádzajúcu z právneho názoru, ktorý dovtedy nebol súdom ani účastníkmi tvrdený a pertraktovaný.

Najvyšší súd mal teda postupovať tak, aby umožnil aplikovať princíp kontradiktórnosti konania v danej súvislosti. Mohol teda účastníkov dovolacieho konania upozorniť na odlišné právne posúdenie veci s výzvou, aby uplatnili svoje argumenty, resp. návrhy. Keďže však v súvislosti s odlišným právnym posúdením veci by mali účastníci konania nepochybne dostať aj možnosť navrhnúť vykonanie ďalších dôkazov, a keďže doplnenie dokazovania v dovolacom konaní do úvahy neprichádza, mal najvyšší súd vzhľadom na právny názor, ku ktorému dospel, rozsudok krajského súdu, ale aj rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Iba horeuvedeným postupom je možné dosiahnuť uplatnenie princípu kontradiktórnosti konania ako jednej zo zásadných zložiek spravodlivého súdneho konania.“

Sťažovateľ preto žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp.zn. 4 Cdo 275/2007 porušil základné právo JUDr. Š. B. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods.1 Dohovoru.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Cdo 275/2007 z 31.3.2009 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

3. JUDr. Š. B. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia advokátom, ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu do 1 mesiac a od právoplatnosti.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a k čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Sťažovateľ tvrdí, že bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podstatou argumentácie sťažovateľa je podľa sťažnosti najmä tvrdenie, že najvyšší súd zmenil právnu kvalifikáciu žalobného nároku, na druhej strane však konštatoval správnosť právneho preskúmania veci krajským súdom, pričom nesprávne právne posúdenie veci krajského súdu je dané z iného dôvodu, ako namietal sťažovateľ.

Vo vzťahu k namietanej arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ústavný súd posúdil, ako sa najvyšší súd vysporiadal s argumentmi uvedenými v dovolaní sťažovateľa, ktoré boli sformulované takto:

„Dovolaateľ namietal, že konanie je postihnuté vadou podľa § 237 písm. b) O.s.p., keď mal za to, že označenie exekútora ako účastníka občianskoprávneho vzťahu v tejto žalobe je nesprávne. Jedná sa o neodstrániteľnú prekážku podmienky konania z dôvodu absencie spôsobilého subjektu - pre toto konanie neexistuje pasívne legitimovaný subjekt. Tiež namietal, že konanie trpí vadou podľa § 237 písm. d) O.s.p. Podľa jeho názoru zhoda účastníkov je daná, keďže rozhodnutie Okresného súdu Košice I z 21. mája 2003 sp. zn. 29 Er 151/03 a rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach z 20. januára 2004 sp.zn. 12 CoE 101/03 riešia trovy exekučného konania súdneho exekútora, ktorých vydania sa žalobca práve od súdneho exekútora v prejednávanej veci domáha. Zároveň namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. Podľa jeho názoru v exekučnom konaní podľa vtedy platnej úpravy mohlo dôjsť k upusteniu od vykonania exekúcie za splnenia dvoch podmienok a to, že povinný uhradí vymáhanú pohľadávku a uhradí trovy exekúcie. Keďže povinný v danom exekučnom konaní podľa vtedy platnej úpravy druhú podmienku nesplnil k upusteniu od vykonania exekúcie dôjsť nemohlo. Ak by sa pripustil názor odvolacieho súdu vyslovený v dovolaní napadnutom rozhodnutí, potom by sa každé exekučné konanie mohlo dostať do štádia občianskeho súdneho konania ak by povinný následne spochybnil trovy exekučného konania, a to po skončení exekučného konania, ak tak neurobil v námietkovom konaní. Exekučné konanie je samostatným špeciálnym konaním a v ňom sa musia vyriešiť všetky zásadné otázky. Nestotožnil sa s názorom odvolacieho súdu, že neuplatnenie námietky povinného o trovách konania v exekučnom konaní mu dáva možnosť žalovať v občianskom súdnom konaní vydanie bezdôvodného obohatenia.“

Najvyšší súd k jednotlivým námietkam sťažovateľa uviedol:

Podmienkou, aby niekto mohol byť účastníkom občianskeho súdneho konania je, že musí byť na to spôsobilý. Spôsobilosťou byť účastníkom konania sa rozumie spôsobilosť subjektov mať práva a povinnosti, ktoré procesné právo priznáva účastníkom konania. Ide teda o procesnú subjektivitu. Túto spôsobilosť upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 19 tak, že ju má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva. Citované ustanovenie sa odvoláva na hmotné právo, t.j. na Občiansky zákonník.

Podľa § 7 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením a smrťou táto spôsobilosť zanikne.

Z uvedeného vyplýva, že žalovaný mal v priebehu súdneho konania a aj v dovolacom konaní má spôsobilosť byť účastníkom konania. Túto spôsobilosť byť účastníkom konania a prípadnú následnú vadu konania v zmysle § 237 písm. b) O.s.p. je podľa ustálenej súdnej praxe potrebné odlišovať od tzv. vecnej legitímácie účastníka (aktívnej alebo pasívnej), ktorá je z hľadiska prípustnosti dovolania irelevantná (porovnaj napr. R 34/1993). Preto tvrdenia odporcu uvádzané v dovolaní, ktoré sa týkajú vecnej legitímácie, sú pre prípustnosť dovolania právne bezvýznamné.

Dovolateľ v dovolaní ďalej namieta vadu podľa § 237 písm. d) O.s.p.

Podľa § 237 písm. d) O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak v tej istej, veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Prekážku právoplatne rozsúdenej veci upravuje § 159 ods. 3 O.s.p., podľa ktorého len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova. Táto prekážka nastáva vtedy, ak má byť v novom konaní prejednávaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, ak ide v novom konaní o rovnaký nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a týka sa aj z hľadiska skutkových tvrdení rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Dovolací súd vychádzajúc z tvrdenia dovolateľa, že predtým prebiehajúce exekučné konanie, v ktorom bolo rozhodované o trovách exekúcie je konaním, ktoré zakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci dospel k záveru, že toto konanie nebolo spôsobilé založiť dovolateľom tvrdenú prekážku veci právoplatne rozhodnutej, keďže sa netýka z hľadiska skutkových tvrdení rovnakého predmetu konania a tých istých osôb.

Následne sa dovolací súd zaoberal správnosťou napadnutého rozsudku z hľadiska uplatneného dovolacieho dôvodu, t j., či rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Nesprávnym právnym posúdením treba rozumieť nesprávnu aplikáciu hmotného práva alebo jeho nesprávny výklad, ktorý má za následok nesprávne rozhodnutie.

V prejednáwanej veci z obsahu spisu je zrejmé, že žalovaný ako súdny exekútor 26. februára 2003 podal žiadosť na Okresný súd Košice I o udelenie poverenia na vykonaní exekúcie pre vymoženie 703 347,- Sk a trov exekúcie. Okresný súd Košice I vydal poverenie

17. marca 2003 pod sp. zn. 29 E:- 151/03 a vykonaním exekúcie poveril žalovaného, ktorému bolo poverenie doručené 1. apríla 2003. Žalovaný sa z písomného oznámenia zo 6. marca 2003 dozvedel, že 3. marca 2003 bola vymáhaná suma vyplatená. Návrh na zastavenie exekúcie povinný (žalobca) doručil Okresnému súdu Košice í a súdnemu exekútorovi 8. apríla 2003.

Exekúciu súd zastaví, ak po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané (§ 57 ods. 1 písm.f) Exekučného poriadku).

Exekútor zodpovedá za škodu tomu, komu ju spôsobil on alebo jeho zamestnanci v súvislosti s činnosťou podľa tohto zákona (§ 33 ods. 1 veta prvá Exekučného poriadku v znení do 30. júna 2004).

Zodpovednosť súdneho exekútora za škodu spôsobenú činnosťou podľa Exekučného poriadku je osobitným druhom zodpovednosti za škodu. Ide o objektívnu zodpovednosť, t.j. vznik zodpovednosti nastáva bez ohľadu na zavinenie, teda bez ohľadu na to, či k vzniku škody došlo úmyselne alebo nedbanlivostným konaním zodpovednostného subjektu. V danej veci je nepochybné, že k porušeniu právnej povinnosti zo strany žalovaného došlo, keď tento i napriek tomu, že už 6. marca 2003 mal vedomosť o zaplatení vymáhanej sumy (po vydaní rozhodnutia zaniklo právo ním priznané) a ako osoba znalá práva musel vedieť o právnych dôsledkoch vyplývajúcich z tejto skutočnosti (zastavenie exekúcie) vydal 2. apríla 2003 upovedomenie o začatí exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke a 24. apríla exekučný príkaz na vykonanie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke a príkaz na úhradu trov exekúcie, hoci pre takýto postup už nebol žiaden zákonný dôvod. Zodpovedá preto za škodu vzniknutú žalobcovi týmto nesprávnym postupom. Právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého v štádiu kedy boli splnené podmienky pre zastavenie exekúcie už nebolo možné, aby súdny exekútor pokračoval vo vymáhaní trov exekútora bol správny a preto správne rozhodol, keď uplatnený nárok priznal, a to napriek jeho posúdeniu do volacím súdom ako nároku vyplývajúceho zo zodpovednosti za škodu a nie zo zodpovednosti za bezdôvodné obohatenie.

Z uvedeného vyplýva,1 že dovolanie žalovaného bezdôvodne vytýka odvolaciemu súdu, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení (§ 241 ods. 2 písm.c) O.s.p.) a keďže v konaní nedošlo k vadám v zmysle § 237 O.s.p., ani iným vadám, ktoré by

mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, dovolací súd dovolanie zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).“

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani prehodnocovať jeho skutkové závery. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. US 382/06).

V danom prípade ústavný súd namietanú arbitrárnosť nezistil. Najvyšší súd sa jasne vyjadril a zaujal stanovisko k jednotlivým dovolacím dôvodom sťažovateľa, osobitne sa zaoberal dovolacími dôvodmi uvedenými v § 237 písm. b) a d) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ako aj právnym názorom formulovaným sťažovateľom odlišným od právneho názoru konajúcich súdov. Závery najvyššieho súdu nemajú podľa názoru ústavného súdu znaky svojevôle ani arbitrárnosti.

V súvislosti so sťažovateľovým prejavom nespokojnosti s namietaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu

a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

K namietanému porušeniu princípu kontradiktórnosti v dovolacom konaní ústavný súd uvádza, že dovolacie konanie je svojím charakterom osobitným a mimoriadným druhom občianskeho súdneho procesu, ktorý má svoje špecifiká, ktoré (špecifiká) sú obsahom právnej úpravy dovolacieho konania obsiahnutej v tretej hlave štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku. Jedným zo špecifik dovolacieho konania je rozhodovanie o dovolaní spravidla bez pojednávania a dokazovanie sa v tomto konaní nevykonáva (§ 243a OSP). Keďže limity práva na súdnu ochranu sú deklarované v čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy, potom daná námietka sťažovateľa o absencii kontradiktórnosti dovolacieho konania vedeného pred najvyšším súdom pod sp. zn. 4 Cdo 275/2007 neobstojí.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatoval, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala, že mohlo dôjsť k ich porušeniu. Ústavný súd preto po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa (zrušenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu), keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. októbra 2009